

УДК 65.012.3

DOI: 10.35432/tisb292023289716

ОСНОВНІ ТЕНДЕНЦІЇ ПРОЦЕСНОГО ПІДХОДУ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВАМИ В УМОВАХ ТЕХНОЛОГІЇ ІНДУСТРІЇ 4.0.

Петрашевська Ангеліна Дмитрівна

д.е.н., професор,
професор кафедри менеджменту, фінансів і бізнес-
технологій

Національний університет «Одеська політехніка»

<https://orcid.org/0000-0002-6199-1499>

Колонтай Світлана Миколаївна

к.е.н., доцент,

доцент кафедри публічного управління та
менеджменту природоохоронної діяльності

Одеський державний екологічний університет

<https://orcid.org/0000-0001-8699-7320>

Діджиталізація, екологізація, глобалізація сучасних процесів впливає на розв'язування проблем соціально-економічного розвитку. На цьому тлі спостерігається перехід передових країн до Індустрії 4.0, якій притаманна автоматизація виробництва, що керується в режимі реального часу. При застосуванні нових технологій важлива роль надається Інтернет-технологіям, які забезпечують комунікації, як між персоналом, так і між машинами та обслуговуючим колективом, що надає суттєві переваги для бізнесу.

Діджиталізація суспільства впливає на соціальну взаємодію, тобто здійснюється модифікація об'єкту керування – персоналом підприємства та комунікаціями, які виникають між колективом, тому доречно розглянути сучасні тенденції мережевого та процесного підходу керування підприємством на мікро- та макрорівні з метою вдосконалення системи управління фінансово-господарської діяльності на основі інформаційного обміну процесів взаємодії.

При мережевому методі формування організаційної структури управління підприємством ідентифікується низка подій, що дозволяють скласти мережевий граф утворення організаційної структури управління. До виду подій мережевого графу відносяться:

- утвердження видів управлінської діяльності підприємства;
- генерування гуртової моделі керівництва підприємством;
- побудова графічного відображення керівних посад для визначення інституційного рівня управління;
- складання для керівників посадових інструкцій;
- фіксування за посадовими персонами функцій та обов'язків;
- фіксування середнього рівня керівництва підприємства;
- утвердження лінійної відповідності структурних підрозділів керівникам вищого рівня;
- встановлення між структурними підрозділами функціональних зав'язків;
- складання інструкцій та положень для структурних підрозділів середнього рівня керівництва;
- складання посадових інструкцій для персоналу середнього рівня керівництва;

- формування технічного рівня керування;
- утвердження лінійної відповідності технічних підрозділів керівникам середнього рівня;
- установлення оперативного підпорядкування між посадовими особами структурних підрозділів підприємства та посадовими особами інституційного рівня;
- складання інструкцій та положень для структурних підрозділів низового рівня керівництва;
- складання посадових інструкцій для персоналу низового рівня керівництва підприємством;
- ухвалення проекту організаційної структури керівництва підприємством.

При мережевому підході до управління більше уваги приділяється зв'язкам між компонентами організації та фактами, які їх окреслюють. Такий зв'язок набуває випадковий характер при якому виникають непередбачувані ризики (наприклад, нівелювання менеджменту вилливу на персонал та ресурси).

Перевагою процесного підходу вважається безперервний моніторинг завдяки комунікації між окремими процесами на підприємстві. Вважається, що процесний підхід окреслює розгляд підприємства як узгодження його діяльності з сукупностями бізнес-процесів, які взаємопов'язані та відповідають цілям та задачам виробництва, тому можна констатувати, що здійснюється виокремлення, регламентація, оптимізація та аналіз окремих циклічних процесів, притаманних підприємству. Зазначимо, що виокремлення складових бізнес-процесів на підприємстві носить умовний характер через те, що окреслює взаємодію персоналу та його активність, які повинні відповідати цілям визначеним керівництвом підприємства, що можливо при ефективності мотивації співробітників. Слід зауважити, що інформаційна оптимізація бізнес-процесів є інтенсивною, в основі якої закладена організація за законами суцільної комунікації. Стосовно організаційній складовій при процесному підході до управління підприємством виникає вельми складна оптимізаційна задача, яка полягає у приведення до відповідності організаційної моделі та системи комунікацій, головним завданням яких є:

- налагоджування інформаційного обміну між об'єктом та суб'єктом управління, що передбачає:
 - складання плану виробництва;
 - менеджмент виробництва;
 - менеджмент закупівлі;
 - менеджмент реалізації;
 - адміністрування проектами;
 - адміністрування програмами;
 - утворювання кошторису на будівництво;
 - утворювання кошторису на реконструкцію;
 - утворювання кошторису на ремонт;
 - стимулювання персоналу;
 - бухгалтерську звітність підприємства;
 - економічний аналіз фінансово-господарської діяльності підприємства;
 - керування фінансами організації;
 - е-документообіг;
 - забезпечення маркетингової діяльності організації;
 - налагоджування взаємозв'язків між персоналом;
 - генерування загальних поглядів на внутрішнє середовище підприємства;
 - забезпечення інтелектуального та самостійного обміну управлінською інформацією;
- мотивація колективу до виконання завдань інноваційного розвитку підприємства.

Для ефективної реалізації процесного підходу до керування підприємством з урахуванням системи комунікації в організації вважаються та виокремлюються наступні генерації:

- організація розглядається як монолітна система;
- удосконалення організаційної структури підприємства;
- удосконалення системи менеджменту підприємства;
- безперестанне, в рамках єдиної системи, керування на стику окремих бізнес-процесів;
- устанавлення соціальної відповіді;
- удосконалення мотивації персоналу;
- мінімізація витрат;
- скорочення терміну виконання операцій;
- задоволення потреб споживачів;
- підвищення якості товару, послуг, продукту;
- конкурентоспроможність на ринку;
- підвищення ефективності виробничої діяльності підприємства;
- розуміння процесів виробництва належно до здатності створювати вартість;
- вдосконалення процесів;
- розуміння та втілення вимог конкурентоспроможного виробництва;
- ефективність результату процесу;
- співвідносність виокремлених бізнес-процесів підприємства, його організаційної структури та системи комунікації, це дозволяє накладати потрібні комунікації на вже існуючі. Запобігати відтоку інформації та налагоджувати психоемоційний клімат серед персоналу;
- попереджування константних процесів на підприємстві (таких як основні операції, в яких приймають участь всі підрозділи) та константних комунікаційних каналів (осіб, які забезпечують комунікацію всього колективу підприємства);
- налагодження важелів впливу на комунікаційну систему для ефективного управління підприємством.

Виконання цих умов допоможе сформувати ефективну структуру управління і організувати персонал для досягнення виробничих цілей підприємства індустрії 4.0. Дослідження показало, що сучасні реалії та тенденції процесів світового розвитку промисловості обумовлюють актуальність застосування процесного підходу до управління підприємствами.

Список літератури

1. Швиданенко Г. О. Формування бізнес-моделі підприємства : навч. посіб. / Г. О. Швиданенко, Н. В. Ревуцька. – К. : КНЕУ, 2013. – 423 с.
2. Пономаренко В. С. Теорія та практика моделювання бізнес-процесів : монографія / В.С. Пономаренко, С. В. Мінухін, С. В. Знахур. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2013. – 244 с.
3. Управління бізнес-процесами. Навчально-методичний комплекс дисципліни [Електронний ресурс] : навч. посіб. для студентів спеціальності 073 «Менеджмент» / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад. Т. А. Коцко. – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. – 79 с.
4. Нетепчук В.В. Управління бізнес-процесами : навч. посіб. – Рівне: НУВГП, 2014. – 158 с.
5. Георгіаді Н.Г., Вільгуцька Р.Б. Матрично-мережевий підхід до побудови організаційних структур управління підприємствами. Ефективна економіка. – 2019. – № 8. – С. 10-16.
6. Перерва І.М. Переваги впровадження процесного підходу до управління підприємством. Економіка та суспільство. – 2021. – № 29. – С. 24-31.